



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **Y. K.**, zastoupený Mgr. Kateřinou Lukáčovou, advokátkou, sídlem Reální 172/2, Ostrava, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, sídlem Olšanská 2, Praha 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. února 2020 č. j. CPR-42713-2/ČJ-2019-930310-V230, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. dubna 2020 č. j. 32 A 14/2020 – 19

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost žalobce **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce byl dne 16. května 2019 kontrolován policejní hlídkou, která zjistila, že je žalobce veden v evidenci nežádoucích osob s platností od 5. února 2019 do 7. srpna 2019, a proto byl zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Dále vyšlo najevo, že žalobci bylo rozhodnutím Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje ze dne 9. srpna 2018 č. j. KRPM-97083-22/ČJ-2018-140022-SV uloženo správní vyhoštění spojené se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie po

dobu tří měsíců a byla mu stanovena doba k vycestování v délce 15 dnů. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 15. ledna 2019 č. j. CPR-29261-2/ČJ-2018-930310-V243, které nabylo právní moci dne 5. února 2019. Po osmi dnech podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji zamítl rozsudkem ze dne 27. března 2019 č. j. 19 A 6/2019 - 16, jenž nabyl právní moci dne 29. dubna 2019. Kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě nebyl přiznán odkladný účinek (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2019 č. j. 8 Azs 147/2019 - 22).

[2] Dne 17. května 2019 zahájila Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje (dále jako „správní orgán prvního stupně“) řízení o správním vyhoštění žalobce. Při výslechu žalobce uvedl, že do schengenského prostoru přijel poprvé v březnu 2018, poté dne 24. června 2018 přes Polsko. V České republice je poprvé, chtěl se sem podívat. Přicestoval na nový biometrický pas. Nevěděl o tom, že po zamítnutí žaloby bylo rozhodnutí o správním vyhoštění vykonatelné a že už musí vycestovat. Kvůli ztrátě mobilního telefonu se dlouho nemohl dostat k e-mailu, jehož prostřednictvím komunikuje se svou zástupkyní. V Evropské unii nemá rodinu ani jiné vazby, na Ukrajině žijí jeho rodiče, žije s matkou, která mu posílá peníze. Nemá v České republice žádný majetek, žádná překážka mu v návratu na Ukrajinu nebrání.

[3] Rozhodnutím ze dne 16. října 2019 č. j. KRPB-115151-29/ČJ-2019-060022-SV správní orgán prvního stupně uložil žalobci správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. července 2019 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a zakázal mu vstup na území členských států Evropské unie po dobu dvou let. Důvodem bylo, že žalobce nejméně v době pobytové kontroly dne 16. května 2019 mařil výkon správního rozhodnutí a zároveň pobýval na území České republiky bez víza, ač k tomu nebyl oprávněn.

[4] Odvolání žalobce proti rozhodnutí o správním vyhoštění zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v návěti. Vzal za spolehlivě zjištěné, že se žalobce vytýkaného protiprávního jednání dopustil, přičemž neshledal důvody, pro něž by rozhodnutí o správním vyhoštění představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce.

[5] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem označeným v návěti. Konstatoval, že lhůta k vycestování stanovená žalobci v prvním rozhodnutí o správním vyhoštění počala běžet v okamžiku, kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci, tedy dne 5. února 2019. Podání žaloby proti tomuto rozhodnutí neodložilo veškeré jeho účinky, ale pouze vykonatelnost. Nezastavilo tedy běh lhůty k vycestování, pouze znemožnilo výkon vyhoštění. Po pravomocném skončení řízení o žalobě byl žalobce povinen neprodleně vycestovat. S podáním kasační stížnosti již zákon automatické přiznání odkladného účinku nespojuje a Nejvyšší správní soud návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku nevyhověl. Krajský soud tedy nepřisvědčil námitce, že žalobce mohl na území České republiky setrvat až do konce řízení o kasační stížnosti. Dále konstatoval, že skutečnosti uváděné žalobcem nezakládají nepřiměřenost správního vyhoštění a při stanovení délky

pokračování

zákazu vstupu na území členských států Evropské unie žalovaný nevybočil z mezí správního uvážení.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[6] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku. Namítal, že krajský soud nedostatečně zjistil skutkový stav. Upozornil, že využil svého zákonného práva podat proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ve věci prvního správního vyhoštění kasační stížnost a vyčkával na území České republiky, jak o ní bude rozhodnuto. Na Ukrajině je nedostatek pracovních příležitostí, kdežto v České republice stěžovatel očekává lepší životní i pracovní podmínky a celkovou realizaci, navázal zde několik přátelských vztahů a plánuje si zde zařídit stálé bydlení a zajistit si platné pracovní povolení. Stěžovatel neměl být opětovně postihován správním vyhoštěním na dva roky z důvodu neoprávněného pobytu, neboť mu bylo dříve uloženo správní vyhoštění na tři měsíce a v době zahájení dalšího správního řízení nebylo ukončeno řízení o mimořádném opravném prostředku. Řízení o správním vyhoštění bylo zahájeno ještě dříve, než byl vydán rozsudek Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta žaloba proti prvnímu rozhodnutí o správním vyhoštění.

[7] Stěžovatel dále namítl, že mu ve vycestování brání pandemiologická situace panující v souvislosti s nemocí COVID-19 prakticky na celém světě a především na Ukrajině, která není řádně zdravotně zabezpečena. Stěžovatel tak má oprávněný strach vstoupit na území své domovské země. Na závěr stěžovatel zopakoval, že na území České republiky nepobýval neoprávněně a nebyl zaměstnán v pracovněprávním poměru, takže nemohla být České republice způsobena jakákoli újma.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze uvedl, že ve svém postupu nadále neshledává pochybení a plně souhlasí s názorem krajského soudu.

[9] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalovaného stěžovateli na vědomí. Usnesením ze dne 10. června 2020 č. j. 6 Azs 137/2020 - 24 nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[11] Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona o pobytu cizinců vydá žalovaný *rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států až na 5 let, porušuje-li cizinec opakovaně právní předpis, je-li vydání rozhodnutí o správním vyhoštění přiměřené porušení tímto předpisem stanovené povinnosti, nebo maří-li výkon soudních nebo správních rozhodnutí.* Podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 30. července 2019, žalovaný

stanoví dobu zákazu vstupu na území členských států Evropské unie *až na 3 roky, pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu.*

[12] Stěžovatel namítá, že nepobýval v České republice neoprávněně, neboť v době, kdy byl kontrolován policejní hlídkou, stále běželo řízení o kasační stížnosti ve věci prvního rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele, respektive, že žalovaný zahájil druhé řízení o správním vyhoštění ještě předtím, než Krajský soud v Ostravě rozhodl o žalobě proti prvnímu rozhodnutí o správním vyhoštění.

[13] Druhá z těchto námitek neodpovídá skutkovému stavu vyplývajícímu ze správního spisu, ta první není opodstatněná. Jak již bylo uvedeno výše, Krajský soud v Ostravě žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve věci prvního správního vyhoštění stěžovatele zamítl rozsudkem ze dne 27. března 2019 č. j. 19 A 6/2019 - 16, který nabyt právní moci dne 29. dubna 2019. Řízení o správním vyhoštění stěžovatele, které vyústilo v nyní posuzované rozhodnutí, bylo zahájeno až dne 17. května 2019, tedy po pravomocném ukončení řízení před Krajským soudem v Ostravě. Stěžovatel proti rozsudku tohoto soudu sice podal kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku, samotnému podání takového návrhu však zákon žádné právní účinky nepřiznává. A jak již bylo řečeno výše, Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl (usnesení ze dne 29. května 2019 č. j. 8 Azs 147/2019 - 22).

[14] Ve vztahu k okamžiku vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění však závěry krajského soudu vyžadují korekci. Nejvyšší správní soud totiž nesouhlasí s tím, že by se první rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele stalo vykonatelným v den, kdy rozsudek Krajského soudu v Ostravě nabyt právní moci.

[15] Podle § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců má žaloba proti rozhodnutí o vyhoštění cizince *odkladný účinek na vykonatelnost rozhodnutí.* Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. dubna 2015 č. j. 1 Azs 243/2014 - 30 (bod 16), podáním žaloby proti rozhodnutí o správním vyhoštění se staví stanovená doba k vycestování. Žalovaný tedy správně dovodil (viz výše), že stěžovatel podal žalobu proti prvnímu rozhodnutí o správním vyhoštění v době, kdy ze stanovené doby k vycestování zbývalo ještě 7 dní (z celkových patnácti). Teprve po uplynutí této doby od právní moci rozsudku Krajského soudu v Ostravě (nikoli v den, kdy tento rozsudek nabyt právní moci, jak nesprávně dovozoval krajský soud v této věci), tedy dne 7. května 2019 se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným a pobyt stěžovatele na území České republiky přestal být oprávněný. Krajský soud odkazoval na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. ledna 2012 č. j. 1 As 106/2010 - 83, č. 2586/2012 Sb. NSS, které však pouze akcentuje nutnost rozlišovat odklad vykonatelnosti podle § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců a odkladný účinek žaloby podle § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Doba k vycestování stanovená v rozhodnutí o správním vyhoštění však úzce souvisí právě s vykonatelností tohoto rozhodnutí – teprve po jejím uplynutí je rozhodnutí vykonatelné. Závěr, k němuž Nejvyšší správní soud dospěl ve výše citovaném rozsudku č. j. 1 Azs 243/2014 - 30 a k němuž se kloní i v nyní projednávané věci, totiž že podání žaloby proti rozhodnutí ve věci správního vyhoštění staví běh stanovené doby k vycestování, tudíž není s usnesením rozšířeného senátu, na které odkazoval krajský soud, v rozporu.

pokračování

[16] Popsaná nepřesnost v závěrech krajského soudu však nemá vliv na zákonnost jeho rozsudku, neboť policejní hlídka kontrolovala stěžovatele až dne 16. května 2019, tedy po uplynutí doby k vycestování, pozastavené řízením před Krajským soudem v Ostravě. Na základě uvedeného lze proto žalovanému a krajskému soudu přisvědčit, že stěžovatel mařil výkon rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 9. srpna 2018 č. j. KRPM-97083-22/ČJ-2018-140022-SV a zároveň pobýval na území České republiky neoprávněně bez víza či povolení k pobytu, čímž zavdal důvody pro uložení správního vyhoštění podle výše citovaných ustanovení zákona o pobytu cizinců.

[17] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vydat, *jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince*. Při posuzování, zda je důsledkem správního vyhoštění nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince, se zohlední zejména *závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem* (§ 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců), jakož i to, zda neexistují nepřekonatelné překážky k rodinnému životu v zemi původu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. března 2013 č. j. 8 As 118/2012 - 45 či ze dne 23. května 2018 č. j. 6 Azs 88/2018 - 38, a například rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 31. ledna 2006 ve věci *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99).

[18] Stěžovatel neuvedl žádnou okolnost, která by s ohledem na citované ustanovení a judikaturu činila rozhodnutí o správním vyhoštění nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života. Pouze srovnával ekonomické podmínky v České republice a na Ukrajině a poukazoval na to, že v České republice navázal několik přátelských vztahů a plánuje se zde usadit a pracovat. Tyto důvody však nemohou převážit nad tím, že stěžovatel prokazatelně porušil zákon o pobytu cizinců, neboť nerespektoval správní vyhoštění, které mu bylo v minulosti uloženo, a pobýval v České republice bez potřebného pobytového oprávnění. Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že zákon o pobytu cizinců *„při naplnění podmínek pro vyhoštění neposkytuje správním orgánům žádný prostor pro uvážení, zda cizinci správní vyhoštění uloží či nikoli. Správní vyhoštění je nástrojem k ukončení pobytu na území, nevylučuje, aby cizinec sám z území České republiky vycestoval. Zákon o pobytu cizinců naopak předpokládá, že cizinec po uložení správního vyhoštění dobrovolně ve stanovené lhůtě opustí území České republiky“* (například rozsudek ze dne 31. ledna 2018 č. j. 2 Azs 289/2017 - 31, č. 3713/2018 Sb. NSS, bod 45). Pokud se bude chtít stěžovatel do České republiky v budoucnu vrátit, musí k tomu získat potřebná povolení v souladu se zákonem o pobytu cizinců.

[19] Námitku, že nemůže Českou republiku opustit s ohledem na pandemii nemoci COVID-19 stěžovatel v řízení před krajským soudem neuplatnil, ačkoli mu v tom nic nebránilo (rozsudek krajského soudu byl vydán dne 23. dubna 2020, tedy až po výskytu této nemoci v Evropě, včetně České republiky a Ukrajiny), protože je kasační stížnost v tomto rozsahu s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná. Obecné tvrzení o špatné úrovni zdravotnictví na Ukrajině pak nesvědčí o tak závažném nebezpečí pro stěžovatele, aby k němu Nejvyšší správní soud přihlížel nad rámec toho, co stěžovatel rozhodnutí žalovaného vytýkal v řízení před krajským soudem. Má-li stěžovatel za to, že mu

s ohledem na vývoj epidemiologické situace na Ukrajině hrozí nebezpečí zakládající některý z důvodů znemožňujících vycestování ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, může se obrátit na žalovaného se žádostí o vydání nového rozhodnutí ve věci, zda je jeho vycestování možné, podle § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 101 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, pročez ji zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[21] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu